

ST. OLAV

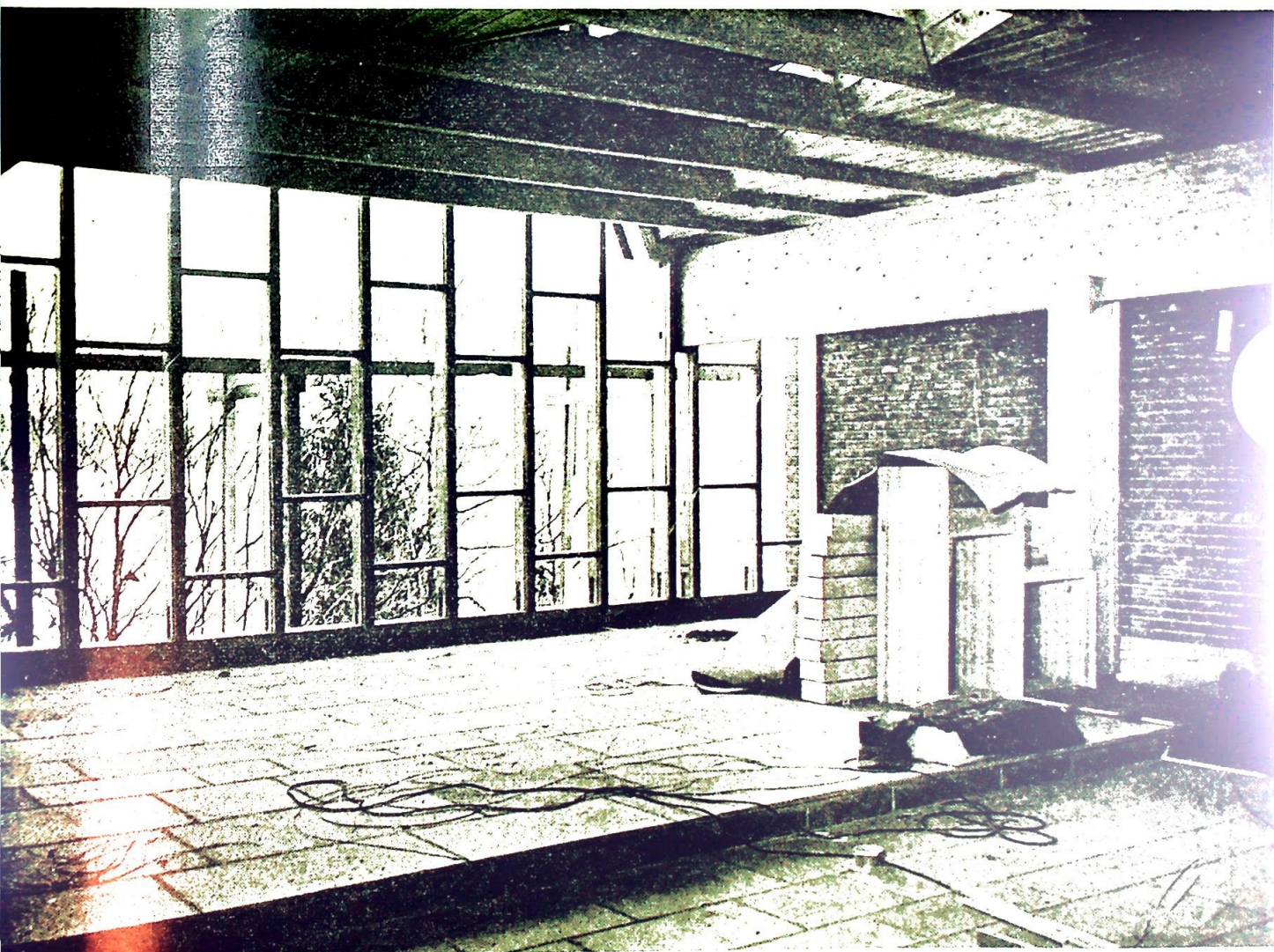
K A T O L S K T I D S S K R I F T

N R. 10

81. ÅRGANG

24. MAI

1 9 6 9

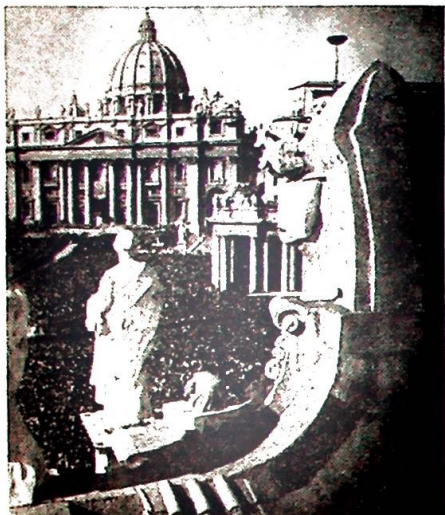
REDAKSJONELT:

**NØDVERGE-
REGELEN**

KORET I KAPELLET PÅ MARIAHOLM. BILDET BLE TATT
I MIDTEN AV MAI FØR ALTERET VAR PÅ PLESS.

MARIAHOLM

(SIDENE 152, 156, 159)

SLUTT- RESULTAT AV MESSE- REFORMEN GODKJENT

● Pave Paul VI har godkjent en ny Missale for Kirken i overensstemmelse med det annet Vatikan-konkils beslutninger. Ordo Missæ i dens nye form er et sluttresultat av de siste års reformer av messen og bestemmelsene trer i kraft første søndag i advent 1969.

Følgende punkter er endret:

Trinnbønnen faller bort. Messen begynner med Introitus, mens presen går opp til alteret. Derefter gjør presten korstegnet sammen med menigheten og hilser den. Så følger bekjennelse om skyld og den kan ha forskjellige former. Kyrie og Gloria følger.

Offertoriet forandres for bedre å svare til sin egentlige betydning. De bønner som ledsaget brødet og vinens plasering på alteret forandres for ikke å foregripe den egentlige frembærelse av offeret som skjer under Canon.

Under brødsbrytelsen er de enkelte bønner i denne del av messen ordnet slik at de trer tydeligere frem. Efter Fader Vår som innleder kommunionen, følger bønningen *Fri oss, Herre* forkortet.

Av andre mindre forandringer kan vi gjøre rede for to som berører den romerske Canon. Herrens ord i innstiftelsesberetningen blir de samme som i de nye nadverdbønner: *Dette er mitt legeme som gis for dere og Dette er kalken med mitt blod, den nye og evige pakts blod som utgydes for dere og for alle til syndernes forlatelse.*

Dessuten er de avslutninger som finnes i Canon *Ved Kristus, vår Herre* satt i parantes og kan utelates. Det samme er tilfellet med helgennavnene. I Communicantes er det bare Marias og Josefs navn samt apostlene Peter, Paul og An-

dreas som er obligatoriske. I Nobis quoque er de bibelske helgeners navn obligatoriske, dvs. Johannes, Stefanus, Mattias og Barnabas.

● Ifølge den nye messeboken som altså gjelder for hele Kirken fra 30. november blir lesningene utvidet. Det vil bli lesninger både fra Det gamle testamente, fra brevene og fra Evangeliene.

Catholic Herald forteller om en annen og meget gledelig ting:

Det er åpnet adgang for at også kvinner deltar som lesere under messen.

● Det har ikke vært til å unngå at mange ting virket flytende og usikre de siste år i messeformen, heter det i Inter Nos. Man håper nå imidlertid at man finner tilbake til større enhet og klarhet i den måten messen feires på.

Paven selv sier:

«Vi håper at den nye missale må bli mottatt som et redskap til å vise og styrke enheten mellom alle, og at en eneste felles bønn — tross sprogenes mangfoldighet — i kraft av det må stige opp til vår himmelske Far.»

● I et motu proprio har paven godkjent en nyordning av kirkeåret og den liturgiske kalender. Denne nyordning trer i kraft 1. januar 1970.

Det er ikke tale om noen fullstendig omdannelse av kirkeåret. Men de vesentligste tanker i de liturgiske tider kommer bedre til uttrykk. I advent trer således den glade forventning om Kristi dobbelte gjenkomst tydeligere frem. Hans komme ved tidens ende

(Forts. s. 162.)

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER	Stille messe	Høymesse
OSLO: St. Olavs kirke, Akersveien 5. Biskopen og prestegården 20 72 26. Sogneprestkontoret 20 72 44	9.00 9.45 og 19.00	11.00
St. Hallvard kirke, Fransiskanerne, Enerhauggt. 4, tlf. 67 23 83	8.35 18.00	11.00 —
St. Dominikus kirke, Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71	8.45 11.30 18.30	10.00 —
Vår Frue Villas kapell, Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21	8.30	—
Grefsen kapell, Glads vei 23, tlf. 153244	11.00	9.30
Lunden kloster, Øvre Lunden, tlf. 21 25 87		10.00
ARENDAL: St. Franciskus kirke, Tyholmen, tlf. 22 209	8.00	11.00
BERGEN: St. Paul kirke, Christiesgt. 16, tlf. 15 410	9.00 19.00	11.00 —
Vår Frue kirke, Helleveien, tlf. 57 553 — 57 707	9.30 19.00	— —
DRAMMEN: St. Laurentius kirke, Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19.	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: St. Birgitta kirke, Kongens gt. 9, tlf. 11 438	9.00	11.00
HALDEN: St. Peters kirke, Kristian V's pl. 1, tlf. 81 168	8.00	10.45
HAMAR: St. Torfinns kirke, Torvg. 113, tlf. 23 751	8.30	11.00
HAUGESUND: St. Josefs kirke, Haralds gt. 21, tlf. 23 195	8.30	11.00
HØNEFOSS: St. Theresias kirke, Vesterngt. 5, tlf. 21 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3, tlf. 24 225	8.00	10.30
LILLEHAMMER: Mariakapellet, Weidemansgt. 3, tlf. 52 550	—	10.00
LILLESTRØM: St. Magnus kirke, Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: St. Mikael's kapell, Ryggeveien 24, tlf. 51 038	—	11.00
PORSGRUNN: Vår Frue kirke, Sverres gt. 26, tlf. 50 793	8.30	11.00
SARPSBORG: St. Olavs kapell (1. og 3. søndag) O. Haraldssonsgt. 49, tlf. 53 765	17.30	—
STABEKK: Maria kirke, Nyveien 17, tlf. 53 77 55	8.30 19.00	10.45
STAVANGER: St. Svithun kirke, Dronningens gt. 8, tlf. 25 534	8.00	10.30
TØNSBERG: St. Olavs kirke, Sandefjordsgt. 1, tlf. 11 949	8.00	10.45
TRONDHEIM: St. Olavs kirke, Prinsensgt. 2a2 Biskopen og prestegården tlf. 21 214	8.45 19.00	11.00 —
St. Elisabeth hospital, Ila tlf. 21 670	6.15	—
KRISTIANSUND N.: St. Eysteins kirke, Flintegt. 5, tlf. 72 779	8.00	11.00
LEVANGER: St. Torfinns kirke og St. Eysteins sykehus, Jernbanegt. 29	8.30	11.00
MOLDE: St. Sunniva kirke, Parkveien 23, tlf. 51 467	8.30	11.00
ÅLESUND: Vår Frue kirke, Nørvesund, tlf. 37 558	8.30	10.00
TROMSØ: Vor Frue kirke, Storgt. 94 Biskopen og prestegården, tlf. 3604	8.15	10.30
St. Elisabeth hospital, Mellomveien 50, tlf. 81 050	6.20	—
BODØ: St. Eysteins kirke, Hernesveien 22, tlf. 21 783	8.15	10.30
HAMMERFEST: St. Mikael kirke, Salsgt. 52, tlf. 1447 (1. VII—31. VIII (St. Elisabeth institutt, tlf. 1392)	19.00 8.00	10.30 10.30
HARSTAD: St. Sunniva kirke, Skolegt. 4, tlf. 61 501	8.00	10.30

NØDVERGE?

Vi har ofte hevdet her i bladet at katolikker og kristne fra andre kirkesamfunn burde finne noe viktigere å strides om enn «vovede filmer» og «erotisk løssluppenhet». Det er andre ting vi først må finne ut av, for eksempel spørsmål som dette: lukker vi øynene for at det etter hvert kan ha oppstått en viss selvmotsigelse i det tradisjonelle syn på revolusjon, geriljavirksomhet og militærtjeneste, forsvar? Kirken lærer at man har rett til å gripe til våpen mot en angriper, i en nødvergesituasjon. På den annen side avviser pave Paul og mange av oss — med tanke på farlige konsekvenser, ny urett, de politiske krefter osv. — foreløpig den mulighet at Latin-Amerikas katolikker og ikke-katolikker skal ha rett til å bruke våpen og vold i nødverge mot regimer og håpløse samfunnsformer som lenge har nektet dem elementære rettigheter og som driver en økonomisk terror mot de fattige.

Vårt spørsmål blir: Hvis vi godtar Romas offisielle holdning til Latin-Amerikas problem, ikkevold-linjen, må vi så ikke i all sannhets navn på nytt stille spørsmål om retten til å bruke vold i andre nødverge-situasjoner. For det er en nødvergesituasjon som hersker mange steder i Latin-Amerika, geriljakrig kan være ren nødverge. Livsviktige menneskerettigheter er angrepet, man forsvarer seg.

Må vi som kristne snart bestemme oss for eller imot en helt konsekvent ikke-voldlinje? Eller er det mulig å fortsette balansegangen mellom den lovlige forsvarskrig og den fordømmelige sosiale revolusjon?

Disse spørsmål har ikke brodd mot den eller den kirkerettslige forklaring eller mot læremyndighetens uttalelser om vold. Det er bare vårt ønske muligens å få istand en meningsfylt debatt i St. Olavs spalter, av norske, svenske og danske lesere, om disse spørsmål. Kirken kan til syvende og sist bare vinne på et slikt engasjement.

Og som et første bidrag til en eventuell åpen diskusjon velger vi selv å trekke frem en artikkel nylig av den kjente amerikanske journalisten Stewart Alsop om *An Old Rule That Doesn't Work* (Newsweek 12. mai). Etter et par måneders rundreise til Paris, Praha og Midt-Østen skriver Alsop at det tydeligvis har skjedd noe med von Clausewitz anerkjente regel om krig som et politisk instrument. Etter de siste utenrikspolitiske dramaer finner man jo ut at militærmakt idag er et usikkert og klumpet instrument — og på ingen måte avgjørende. Etter all vanlig beregning vant Israel en lynkrig mot araberstatene i 1967 og skulle kunnet diktere fred på sine betingelser. Men isteden er israellerne viklet inn i en vanskelig okkupasjon uten at noe tilfredsstillende er oppnådd. Intet som gir sikkerhet i fremtiden. I Vietnam har en enorm amerikansk militærinnsats ikke ført frem, i Paris sitter tvert imot amerikanske forhandlere idag i en nesten håpløs posisjon etter som mumlingen om tilbaketrekning for nesten enhver pris vokser i selve USA — og registreres i Hanoi. Og i Tsjekkoslovakia rullet den russiske militærmaskin inn i august 1968 for å skape lydighet, men russerne har bare halvveis klart oppgaven. De våpenløse er forbløffende sterke.

I alle tre tilfellene ble det opprinnelig antatt av de som militært sto som de mektige at den annen part ville bøye

seg for makten. Men i alle tre tilfellene nektet den svakere part å gi seg. Hvorfor?

Alsops tanker som vi her har skissert belyser selvfølgelig bare en del av hele problemkomplekset. Men det kan være en lærdom å trekke av begivenhetene i annen halvdel av 60-tallet, en lærdom som for undertegnede ser ut til å bekrefte både pave Johannes' tanker om krigens umulighet i atomtidsalderen og pave Pauls avstandtagen for voldelig maktovertagelse i Latin-Amerika. Men hva så — hvis militærmakt ikke lenger er avgjørende? Er det ikke da en ny grunn til å drøfte muligheten for og forsvarligheten av en ren ikkevolds-linje for de kristne, en konsekvent holdning til både revolusjonen og krigen?

Vel og merke, hvis vi er fullt klar over at ikke-vold ikke betyr at man kaster seg skjelvende i støvet foran den brutale soldat eller politimann, men at man i aktiv sivilmotstand stiller sin forstand og sitt menneskeverd og sin tro opp mot voldsmakten — intet annet. Intet mindre.

A. R.

«— er det mulig å fortsette balansegangen mellom den lovlige forsvarskrig og den fordømmelige sosiale revolusjon?»

BRANNEN I TROMSØ

Den store Tromsø-brannen nylig totalskadet tak og loft på bispegården og gjorde store skader på resten av bygningen, får St. Olav opplyst.

Biskop Wembers bibliotek med 1500 bind ble ødelagt.

Flammene truet en stund også Vor Frue kirke, men den ble reddet.

KIRKENS OPPGAVE

AV PATER
ARNO GERRITSMÅ

Kristus gir sine apostler løftet om å sende Den hellige ånd: «Når jeg har gått bort, skal jeg sende Talsmannen til dere. Han skal overbevise verden om synd og rettferd og føre dere til sannheten.»

I og for seg skulle tolkningen av dette løftet være en grei sak. Besjelet av Guds Ånd skulle Kirken eie tilstrekkelig slagkraft til å overbevise verden om verdien i evangeliets budskap og til å utføre sin misjon.

Blar vi gjennom kirkehistorien, får vi likevel inntrykk av at Kirken ikke alltid har maktet å overbevise verden i den utstrekning man skulle ha ventet.

Kirkens innflytelse i verden har riktignok ofte vært stor. Men den har ikke bestandig vært heldig. Mer enn en gang har Kirkens innflytelse gått i en retning som må betegnes som direkte uheldig.

Vi møter Kirken i historien på misjonsmarken og blant fattige og nødlidende. Men vi ser den også — og ikke bare med religiøse hensikter — på andre steder, i de mektiges palasser, på den politiske arena, endog på slagmarken.

Når man konfronteres med slike fakta, kan man med rette spørre: Har de ansvarlige som sto for den oppgaven å føre Kirkens skjebne videre i historien, alltid forstått hva løftet om Den hellige ånd innebærer?

MARIAHOLM INNVIES:

MILEPEL FOR

Skolesenteret på Mariaholm innvies fredag 23. mai — og en milepel er nådd for bispedømmet. Anlegget som er reist på to og et halvt år koster ca. to millioner kroner og er realisert takket være store gaver fra trossfeller i bl. a. Tyskland, De forente stater og Sveits.

Norske katolikker har i innsamlinger og støtteaksjoner finansiert byggingen av det nye kapellet der ute.

Biskop John W. Gran, utenlandske gjester og representanter fra menighetene vil delta i selve innvielsen hvor den første messe i kapellet blir feiret.

Mariaholm-komiteens formann har

For mange ble løftet til en slags fristelse. Guds Ånd var lovet oss. Hva kan så skje med oss? Vi eier sannheten. Gud står bak oss. Det er oss, kun oss man skal høre på. Det er vi som liksom skal bestemme verdens skjebne.

Denne tankegang er meget anmassende. Men mange har faktisk tenkt slik og med alle krefter gått inn for å skaffe Kirken en makt, en rikdom og en innflytelse — noe som Kristus selv aldri ville funnet på å gi sin Kirke. Flere av Kirkens tjenere har på den måten gjort Kirken en bjørnetjeneste istedenfor en aposteltjeneste.

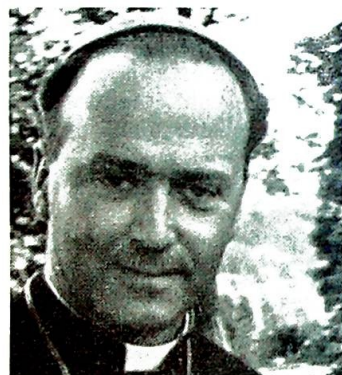
Følgene har vært meget uheldige. Kirken har i flere perioder av sin historie fått et uheldig preg av intoleranse, kravmentalitet, herskesyke og falsk triumfalisme. Dette må i høy grad beklages, det har hemmet Kirken i å utføre sitt oppdrag: å forkynne sannheten og forsvare rettferdighetens og fredens sak. Vatikan-konsilet har tatt dette uheldige forhold meget alvorlig og på en uredd måte satt fingeren på såret.

I Konstitusjonen om Kirken i verden av i dag leser vi: «Kirken lar seg ikke lede av noen jordisk ærgjerrighet, men setter seg bare et mål: under ledelse av Den hellige Ånd å fortsette Kristi verk, Han som kom til verden for å vitne om sannheten, for å frelse, ikke for å domme, for å tjene, ikke for å la seg tjene.» Dette er faktisk selve grunntonen i både dette og flere andre viktige konsildokumenter.

Kirkens oppgave skal være å stille seg til tjeneste for verden og menneskeheten uten noen ambisjoner, uten noen strebermentalitet — bare med sannheten og de åndelige verdier sannheten innebærer.

Den katakombetilværelse Kirken

vært Kjell Ruyter som også fra nå av blir stedets bestyrer med fast bopel på stedet. De øvrige komitémedlemmer som alle har nedlagt et betydelig arbeid de par siste årene har vært Olav Henriksen (formann i finansutvalget), Kari Hansen, Helge Müller, Hans Taxt, Harry Aarseth, pater Castricum, Johannes Bruce, James O'Han-

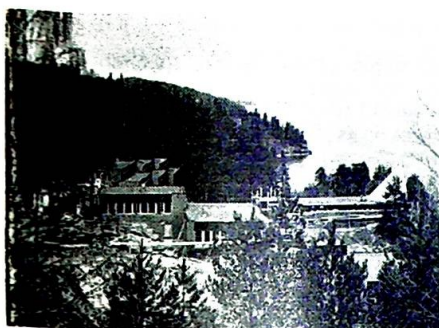
Biskop
Gran.

har vært tvunget til i flere land har blitt meget lærerik i så henseende: I slike forhold har Kirken mistet alle maktmidler, alle privilegier, all innflytelse på det offentlige liv — kort sagt alt som kan tyde på makt og posisjon. Og der står Kirken igjen ved det utgangspunkt Kristus hadde da Han begynte sin gjerning. Den har ikke andre midler enn selve budskapet, det gode budskap og den kolossale inspirasjon som ligger i dette budskap når det blir riktig forstått.

Det at Kirken blir nektet frihet er en urettferdig tilstand. Men at Kirken på den måten samtidig tvinges til å besinne seg på sin vesentlige oppgave, er tross alt en positiv side.

Når Kirken under ledelse av Den hellige Ånd skal fortsette Kristi verk, må vi se klart at noen hver av oss har et ansvar. Det er vi som danner Kirken med Kristus i spissen. Det er gjennom oss at Kirken må fremheve sannheten og utføre sin tjeneste i verden. En verden som famler, en verden i rivende utvikling, en verden som fremdeles omfatter millioner av trenge-nde og nødlidende.

BISPEDØMMET

Det nye skolesenteret — bildet er tatt noen uker for innvielsesdatoen.

lon, Solveig Lauvstad, Alfred Taxt og søster Pia.

Det er bestemt at stedet skal være en privat stiftelse på følgende grunnlag:

Stiftelsen skal påse at Skolesenteret brukes til følgende formål: kurs- og undervisningsvirksomhet for katolsk ungdom, kurs og møtevirksomhet for katolikker generelt, annen passende kurs- og møtevirksomhet i den utstrekning stedet ikke kan nyttes i forbindelse med de to førstnevnte muligheter.

Et styre for Mariaholm skal bestå av fire medlemmer som utnevnes av biskopen. Styret er i sitt arbeide ansvarlig overfor biskopen og fremlegger hvert år beretning og revidert regnskap samt budsjett for neste periode.

Det skal videre opprettes et rådsorgan for styret. Rådet skal bestå av opp til 12 representanter, fortrinnsvis utpekt fra de mest fremtredende bru-

kerorganisasjoner av skolesenteret. Rådsmedlemmene oppnevnes av biskopen for to år av gangen.

Anlegget er bygget i tre store deler: kapell, administrasjons- og fellesrom samt sovehus. Ungdommen har, som en i komiteen sier det i en samtale med St. Olav, første-prioritet på stedet, men forøvrig er det et legmannssenter for alle norske katolikker.

Fullt belegg vil si omkring 70 sengeplasser. Kapellet tar 100.

Pater Arno blir prest på stedet.

Det er et praktfullt anlegg. Noen vil kanskje synes det er for flott?

— Vi hadde ikke planlagt det så stort til å begynne med, men har vært nødt til enkelte kostbare anskaffelser under byggingen på grunn av påbud fra de offentlige myndigheter. Det gjelder bl. a. brannvarslingssystemet, rensenanlegget osv.

— Og de unge venter på å få bruke stedet?

— Jo, i høy grad. De trenger et slikt samlingssted. Det er ikke noe enestående for Norge at vi bygger et anlegg som dette, de fleste steder i utlandet har katolikker et sted som er egnet for retretter og til ungdomssamlinger og skolevirksomhet.

Dagsplanen for de kommende månedene viser noe av behovet antagelig:

- 24. mai—26. mai: Ungdomskonferanse.
- 2. juni—6. juni: Presteretrett.
- 11.—15. juni: Legmannsrådets retrett.
- 22. juni—20. juli: Norsk og nordisk skolevirksomhet.
- 21. juli—3. august: Sommerseminar for søstrene i Norge.
- 3. aug.—24. aug.: Tysk-norsk ungdomssamling.

To søstre, sr. Elisabeth og sr. Gordula har påtatt seg å stå for matlagingen den første tiden, og komiteen har sikret seg annen hjelp til vask o. l.

En ting bør ellers nevnes helt til slutt:

Mariaholm er ennå ikke fullført, det mangler orgel til kapellet — en utgift på 30—40 000 kroner.

Det har vært sagt at menneskene begynner å finne bønnen vanskelig når de begynner å finne Gud vanskelig. Det siste kan ha mange grunner. Men som oftest er det slik at Gud ikke lenger interesserer dem — andre ting interesserer dem plutselig mer. Det er sant som Pascal har sagt: «Det er langt fra å vite om Gud til å elske Ham. Det er hjertet som kjenner Gud, ikke forstanden.»

Men vanskeligheten med bønnen ligger likevel ikke alltid her. Det er dem som gjerne vil bruke noen øyeblikk daglig til personlig bønn. Men de vet ikke hvordan de skal gjøre det eller hva de skal gjøre. De møter liksom bare seg selv i bønnen og fordi man ikke kan finne noen glede i å være alene for seg selv, gir man opp etter en stund. Disse har ikke lært å la bønnen slå rot i seg. Selv om bønnen er en Guds gave, så må den pleies. Man kommer heller ikke langt i musikk uten anstrengelse, selv om man er musikalsk.

Man må derfor lære å be. Det hører med til bønnens barnelærdom at det gis flere måter å be på og at man som regel må begynne med den muntlige bønn. Tilsynelatende er det ikke så få idag som har det travelt med å snakke nedlatende om denne form for bønn. Noen synes det muntlige bønner er gammeldags, noe som passet for våre besteforeldre, men ikke for kjekke, unge mennesker. Nå taler vi ikke om dem som snakker om ting de ikke vet noe om. Men man kunne i denne forbindelse igjen være fristet til å sitere Pascals ord om dem som liker å kjekke seg og håne: «Det er sorgelig at noen skal gjøre vold på sin natur ved å anstille seg som frigjorte og derved bli til de største flabber blant menneskene.»

Andre håner den muntlige bønn fordi den er så lite «åndelig», så lite i overensstemmelse med det rene evangelium. Man skal være på vakt mot disse «åndelige». Gnostisismens historie er ikke bare oppbyggelig. Man tenker her på en gammel prests ord: «De er blitt så åndelige

AV PATER

D. J. BOERS

at de går gjennom veggene, men hva de gjør på den andre siden, vet ingen.» Sant nok, i evangeliet finner vi et kraftig varsko mot å ramse opp mange ord når vi ber. Men man kan ikke sette likhetstegn mellom den muntlige bønn og det å ramse opp mange ord. Kanskje anklagen kommer fra hold som ikke liker å be eller ikke unner seg tid til å be?

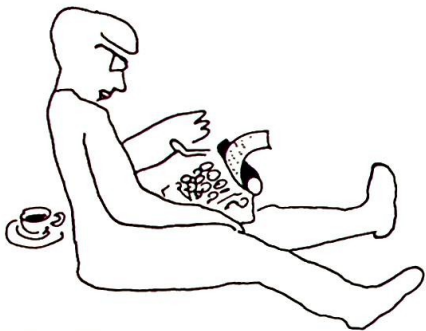
Vår Herre har imidlertid aldri fordømt den muntlige bønn. Tvert om, da Han på deres forlangende lærte apostlene å

(Forts. s. 161.)

KURIEN INTERNASJONALISERES

Den franske kardinal Jean Villot, 64 år gammel har avløst kardinal Cicognani (86 år) som pavens statssekretær. Villot er den første ikke-italienske statssekretær siden spanjeren del Val hadde dette embedet fra 1903 til 1914 under Pius X.

Villot har tidligere vært erkebiskop i Lyon og primas i Frankrike.

ONSDAGS- BLIKKET

BALANSEANG

■ Noen spesialisere seg på dårlige nyheter, andre på de gode. Det gjelder fagfolk i aviser og kringkasting, og det gjelder den enkelte som bare får utøst seg i telefonen eller mellom to stasjoner på trikken. Etter en tids «utdannelse» skriver og snakker disse menneskene ikke om annet enn *forterdelige tragedier* eller *vidunderlige mennesker*. Uten kontakt med hverandre. I det ene tilfellet av en slik «spesialisering» finner vi det egentlig meningsløse, Beckets verden, i det andre en fager og blankpusset løgn. Livet er ikke noe enten-eller på den måten.

Visst kan vi daglig høre og lese ting som tyder på at pessimistene har rett, vi går da snart under i en vanvittig verden. En ung mann blir så revolusjonært arg ved synet av et gammelt oljemaleri på en utstilling at han slår det i stykker. En trykksak som kommer i postkassen med hilsen fra SUF maner til kamp mot de fascistiske undertrykkere i Norge. De skal slå ned ved hjelp av Mao Tse-Tung's tanker om krigføring — «støtt oss ved stortingsvalget i høst». En ung gutt blir kjent skyldig og dømt for mord, mens fem musikanter knuses i et sportsfly. Vold og uforståelig tragedie. Arthur Lundkvist skriver i en anmeldelse av Tom Wolfes *The Pump House Gang* (Dagens Nyheter 27. april):

«Också det borgerliga sällskapslivet har influerats starkt av ungdomsörelserna ända upp i de högsta kretsar. Vid midagar med finansiella och politiska högdjur förekommer det ständigt att «artister» av det vulgäraste slag inbjudits, inte bara för underhållningsprogram, utan för att delta i samkvämen. De otroligaste uppträden uthärdas utan att någon effektivt protesterar: det är halvt skuldbemängda, halv hycklande eftergifter åt den demokratiska folkligheten. Samtals-tonen har sänkts till en nivå där eleganta unga damer kastar in «shit» och «fuck» som självklara utrop. Gästerna underhålls också gärna med «avantgardefilmer» som visar de äckligaste orgier, sadistiska perversiteter, spyor och avföring. Borgerligheten är osäker på sin egen livsstil och lider av något som fint kallas för «nostalgie de la boue»: längtan till dyn, ett behov att söla ner sig, en trånad till det förment folkliga.

Inriktningen på vulgärsensationer har även återverkat inom konsten. Det har jo blivit möjligt att framföra en efemär popkonst som inte har annat interesse än

den tillfälliga nyhetens och reklamspektaklets. Den är inte avsedd att uttrycka någonting, endast att vara en demonstration, en utmanande gest, ett «verk» som backas upp av «konstnärens» exhibitionism, hans utställande av sin excentriska personlighet. På detta område har spekulanterna i de nya livsstilarna haft häpnadsväckande framgångar som Wolfe redovisar i berättelsen om popkonstsamlaren Robert Scull, en oppkomlingsmiljonär som tror sig «göra konsthistoria».

Men alle disse tingene — som forsterres av moderne massemedia — utgjør ikke hele bildet. Menneskenes liv er ikke bare dette, det finnes fremdeles de som finner en mening og en sammenheng selv i de tyngste stundene. Karl Bjarnhof lavet nylig et fødselsdagsintervju med skuespillerinnen Ellen Gottschalch i Berlingske Tidende. Skuespillerinnen som har ligget syk noen uker, men nå er på bedringens vei, forteller lavmelt *sin* historie:

«— Sankt Hans aften for to år siden døde Kai. Vi havde levet fuldkommen lykkeligt sammen i fyrretyve år. To måneder i forvejen havde jeg mistet min ældste søn, Jesper, og mine to brødre døde i februar og marts. Så var der den lille, min yngste dreng, han blev jo skudt af tyskerne i 1945. Nærmere kan man vist ikke komme en græsk tragedie.

Mennesker som jeg kendte, og som jeg ved holder af mig, gjorde sig skyndsomst ærinde ind i en forretning, hvis de mødte mig på gaden, eller forsvandt i en tilfældig opgang. Og jeg forstår dem da. For Herregud, hvad skal man sige til én, der er ramt så hårdt. Andre bare trykkede min hånd eller gav mig et kys på kinden.

Men jeg vil ikke ynkes. Hører De: Jeg vil ikke ynkes — aller mindt og allersidst af mig selv. Livet må gå videre. Det skal gå videre, og det er til glæde for ingen altid at tænke tilbage. Men hvem kan lade være? Er der ikke også en eller anden klog mand, der har sagt, at forstand er erindring.

På hospitalet her tror jeg at have fun-

det noget af min gamle livsmelodi igen. Jeg har ligget på langs i fire uger, fået ro og tid til at tænke. Der har ikke været stille krav til mig i nogen retning eller af nogen art, og det er ligesom sorg kan gøre én mere navlebeskuende, mere selvoptaget. Hvorfor skulle alt det ramme mig? Man går i ring. Det er det sidste man tænker på, når man tuder sig i søvn om aftenen. Og grebet om hjertet, ensomheden og savnet — savnet sidder på ens sengekant om morgenen — og så er alt andet for resten så revnende ligegyldigt. Sådan begynder dagen og er ødelagt fra morgenstunden. — Sådan har det været. Men efter de fire uger her er det anderledes, og jeg håber det holder. Morgenstund har pludselig fået guld i mund igen. Jeg kan ikke forklare, men jeg ser . . . jeg ser virkelig et lys forude, et håb om at denne skønne jord stadig har gemt et eller andet positivt til mig. Og disse forårsmorgner. At vågne og se solen forgyde Århusbugten og alle husene i min barndomsby.»

Er det noen forbindelse mulig mellom slike tanker og voldstankene, vulgaritetene, ulykkene?

Hvert fall den at et sant menneske bør våge å møte de dårlige nyhetene uten å flykte og uten å bli sjokkert — hele tiden klar over «solen som leker over Århusbukten».

Bare i et slikt perspektiv av godt og ondt kan egentlig menneskene leve. Og unngå å bli «spesialister».

«CAIRO, ILL.»

■ Dagens katolikker opplever dette «både-og» på mange og uventede måter. Newsweek (5. mai) forteller om pastor Gerald Montroy som ble sendt av sin biskop til den lille byen Cairo i Illinois for å berolige gemyttene og fortelle dem om «de gode nyheter». Cairo er et plaget, lite sted med omkring 8000 innbyggere, med stor arbeidsløshet og med en skremmende rasediskriminering. Etter mørkets frembrudd er byen delt i to væpnede leire, de sortes bydel og de hvites bydel. Flere er skutt ned på gaten, folk «tar loven i sin egen hånd» som det heter.

Inn i dette kommer så den ærverdige og dynamiske katolske presten, father Montroy. Hva skjer? Jo, han blir så rystet av det han ser at han starter en kampanje for de farvede i avisene i distriktet og hos statens myndigheter: han krever rettferdighet. Han oppmuntrer de farvede til å kreve flere arbeidsplasser i byens fabrikker, butikker og kommune-

tjenesten — og han leder en kampanje mot byens politisjef, Clutts.

Skulle en Kirkens tjener sky slike ting og bare vie seg til det vakre og det sanne? Nepe, Kirken har alltid visst at den sto i en verden hvor det raste en kamp mellom godt og ondt. Ikke i en håpløs verden, ikke i en «plastikkbeskyttet» verden — men et sted hvor dette å være menneske bl. a. betyr å kjempe for rettferdighet.

«HVA ER GRUNNEN?»

■ En fast leser av bladet stiller i et brev spørsmål om vi ikke har anmeldt de amerikanske filmene «Detektiven» og «Serjanten» fordi deres tema er homofili. Og hvorfor har ikke emnet homofili i det hele tatt vært behandlet i bladets spalter?

Svaret er visst enkelt nok: Det har vært andre grunner, ikke frykten for et slikt emne, som har gjort at filmene ikke er behandlet. Det er høyst begrenset hva vi kan få omtalt hver fjortende dag i vår filmspalte. Når det gjelder spørsmål to, må det jo i sannhets navn pekes på at det har vært en del andre problemer som har opptatt oss mer, bl. a. et stort kirke-møte og dønningene etter det.

Vi aner noe av de menneskelige problemer og vanskeligheter den homofile møter, og vi skulle ønske at vi hverken opptrådte sjokkert eller dømmende i en eventuell samtale om slike ting. Men problemet fører ofte til dyp isolasjon for den homofile — og det er kanskje nettopp dette som gjør det vanskelig å forstå at det står mange andre problemer høyere opp på redaksjonens arbeidsplan.

BONDEVIKS NESTKOMMANDERENDE

■ Til slutt noen uttalelser av statssekretær Henrik Bargem i Kirke- og undervisningsdepartementet, i et intervju i «Familien» (7. mai) om begrepet *kristen kulturpolitikk*:

— Er det statens oppgave, sett på bakgrunn av vår grunnlov, å drive en *kristen kulturpolitikk*?

— Jeg tror ikke at Grunnloven ensidig kan tolkes slik. Statens oppgave må først og fremst være å legge forholdene til rette slik at også de kristne idéer får en sjanse i kulturlivet, at de fritt får være med å prege vårt kulturliv i videste mening. Og personlig har jeg så stor tro på disse idéers gjennomslagskraft, at jeg føler meg overbevist om at de vil leve videre i vårt kulturliv — også i fremtiden. Men hvis det skal skje, så må det naturligvis en aktiv innsats til fra alle som ser en oppgave på dette område.

— Det hevdes at en kristen kulturpolitikk nødvendigvis må være intolerant?

Bargem gir oss en generell karakteristikk av begrepet kultur. Han sier bl. a.: — Kultur er egentlig all menneskelig aktivitet, men kultur i spesifikk forstand bygges på begreper som *frihet* og *kvalitet*. Jeg ønsker ikke å bruke ordet kultur

PUBLIK ECHO DER ZEIT

En katolsk ukeavis skriver for offentligheten og finner sine lesere i alle skikt av befolkningen. Det er en av de konklusjoner PUBLIK's redaksjon kan treffe etter en omfattende leseranalyse. 72 prosent av leserne er fornøyd med

som en snever betegnelse på de mer avanserte, kunstneriske aktiviteter i vårt samfunn. Kultur er noe mye, mye mer, begrepet dekker et stort og rikt spekter av aktiviteter. En kristen inspirert kulturpolitikk må bygge på toleranse og åndsfrihet. — Det har vist seg, sier statssekretæren videre, — at en kristen kulturpolitikk i Calvinistisk forstand bare kan fungere en kortere tid. Den må derfor avvises. En kristen kultur kan bare utvikles og leve i sunnhet når den står i et riktig forhold til frihet og kvalitet.»

Er det en svak uenighet på «kammer-set» av og til?

ANDREAS LEGMANN

RØSTER I KIRKEN

PAVEN OM MASSE-MEDIA

«Hvem kan idag virkelig mene seg uberørt av et fenomen så verdensomspennende som det stadig økende tilsig fra presse, radio, film og fjernsyn og disses enorme innflytelse på familien?»

Ett står straks klart, nemlig at de sosiale massemedia idag har banet seg vei like til hjertet av familiekretsen. De griper inn i folks dagsorden. De snur opp-ned på hevdvunne vaner og skikker. De blir bestemmende for samtaler og fremmer diskusjon. Fremfor alt setter de sitt preg på brukernes psykologi, et preg som rammer både følelse og intellekt, og det ofte temmelig dyptgående. Ja, det rører ved selve moralen og folks religiositet. En kunne fristes til å si at det knapt gis et nyhets- eller diskusjons-emne som gjennom aviser, radio og fjernsyn går familiekretsen forbi, slik at de faktisk griper inn i den enkeltes adferd, med reaksjoner både på godt og ondt.

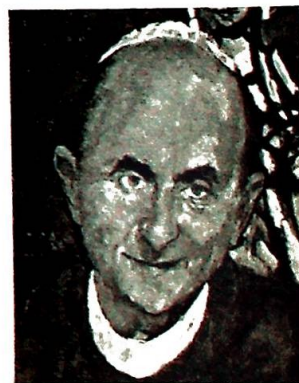
Fordelene med denne nye tingenes tilstand står ikke til å nekte. Det er således ingen tvil om at unge mennesker får sin åndelige utvikling påskyndet. Deres kulturhøst blir rikere. Deres sinn og følelser blir mer opp-

Publiks stoffutvalg, 11 prosent finner at bladet — som er startet ved bidrag fra de vest-tyske biskoper — er for moderne og 7 prosent at det er for konservativt.

52 prosent av leserne er tildels stemt for nødvendigheten av reformer i Kirken, 22 prosent er sterkt stemt for reformer. 25 prosent mener at det ikke er nødvendig med reformer.

latt for de større humanitære fellessaker, slike som fred, rettferd og utvikling. Men det er innlysende at disse nye media som trenger på, kan bli både det godes og det ondes tjenere. Ja, selv bare et kvantitativt misbruk av radio- og fjernsynsprogrammene kan få skadelig innflytelse på familielivet. I stedet for å samle kan de like gjerne komme i skade for å splitte. Det er derfor om å gjøre å forme ansvarsbevissheten og nyttiggjøre seg disse kilder til kultur på en forstandig måte — et nytt kapittel som supplement i den tradisjonelle oppdragergjerning. Tiden er kommet for en familiens egen «ajourføring» på dette felt, i et selvfølgelig samarbeid med skolen, slik at de unges sinn kan formes til selv å danne seg sindige og objektive meninger og ledes til å velge og vrake mellom de programmer som bys dem.

Men oppdragelsen stanser ikke her. En dialog må til mellom familie og massemediens menn. Familiene skal ikke bare komme med sine ønsker og

Pave Paul
— fra en
tegning
i «Look».

sin kritikk, de skal også vise tilbørlig forståelse for dem som, ofte under hårdt arbeidspress, dag ut og dag inn presenterer så mangt og så meget både av kultur- og underholdningsstoff.

Formidlerne på sin side må informere seg om og respektere det familiene har behov for, noe som til tider kan avkreve dem både mot og ansvarsfølelse. I praksis vil det si at de på den ene side må sjalte ut alt som
(Forts. s. 161.)

Torfinn Juell — klar til å drøfte viktig utkast til nytt arbeidsprogram.

«Det som skal bære dem er deres kristne tro, det er det eneste som skiller dem fra andre revolusjonære. Vi ønsker ikke blod og vold og brudd, men vi ønsker å se realitetene i øynene. En fjortenåring idag er ikke det samme som for ti år siden.»

Ordene kommer fra Torfinn Juell, en kjent mann i bispedømmets ungdomsarbeide. Og de er såvisst ikke slengt ut for å sjokkere og forarge, de bygger som hele hans holdning til dagens unge på en meget realistisk og tillitspreget innstilling. Denne pinsehelgen, fire og et halvt år etter seminaret på Hadeland som biskop Gran sammenkalte, skal erfaringer og ny forståelse av problemene drøftes — på et tidspunkt da Mariaholm står klart.

Unge Norske Katolikkers generalforsamling og ungdomsseminar nr. 2 arrangeres, og de forslag som legges frem er preget av tanker Juell gir uttrykk for.

Det viktigste dokument på møtene er et utkast til et arbeidsprogram for kommende ett-års periode. Det er et program som bl. a. tar sikte på å lede dagens internasjonale katolske ungdomsarbeide (det Juell selv kaller en «eksplosjon») inn i et brukbart, positivt spor, som vil sette igang spesielle tiltak for å følge opp Kirkens økumeniske arbeide på ungdomsplanet og som vil arbeide «for å øke katolsk ungdoms forståelse av deres spesielle ansvar i samfunnet og arbeide for en øket sosial og politisk bevisstgjørelse blant medlemmene».

Hva det siste punkt angår gjentar Juell sin innledende bemerkning om dagens kristne ungdom. Han sier dessuten:

«Vår ungdom er like utålmodig når det gjelder det man kaller The Establishment som andre. Det er ungdom som vil være nødt til å engasjere seg i verdensproblematikken. Det som skal bære dem er igjen dette: deres kristne tro.»

Men først, la oss gjengi nevnte utkast til arbeidsprogram i sin helhet:

1. U.prestens stilling bør avklares og ny arbeidsinstruks utarbeides av bispedømmet. U.presten bør bare pålegges oppgaver utover u-arbeidet hvis det blir ansatt en sekretær til å avlaste ham. Det bør i alle tilfeller være en uttrykkelig forutsetning at u.presten får anledning til regelmessig reisevirksomhet.
2. Der bør ansettes en reise/ungdomssekretær for u-arbeidet i bispedømmet. Detaljert instruks for sekretæren må utarbeides, men det er vesentlig at sekretæren i første rekke avlaster Forbundsstyret og Skoleledelse for papirarbeid og samtidig får anledning til å holde seg ajour med utviklingen i de enkelte menigheter ved regelmessig reisevirksomhet etter oppdrag av Forbundsstyret og Skoleledelse. I den utstrekning tiden tillater det bør sekretæren kunne stilles til rådighet, dels for u-arbeidet i Oslo, dels for bispedømmet.
3. Forbundet bør fortsatt arrangere, evt. intensivere

«VÅR UNGDOM ER LIKE

11 - PUNKTS

INTERVJU

- a) menighetsbesøk m. forskjellige team som, i samarbeid med lokale u.arbeidere, legger opp til sammenkomster, week-ender, retretter etc.
- b) regelmessige leder-trenings og studie-week-ender på regional basis eller på bispedømmeplan. Disse bør delvis være av generell interesse, delvis ta sikte på ungdom som er engasjert i en spesiell problematik.
4. Forbundet bør søke — evt. gjennom menighetsrådene — evt. på regional basis — å utbygge u.assistent-institusjonen slik at den dekker hele bispedømmet.
5. «Katolsk Ungdom» bør søkes utgitt minst 4 ganger i året, delvis som informasjonsorgan og bindeledd mellom medlemmene og Forbundet, dels som ungdommelig supplement til den bredere ajourføring som Kirken er inne i.
6. Forbundet bør i sterkere grad støtte opp om arbeidet for å fornye opplegget av religionsundervisningen i bispedømmet. Det må arbeide på en snarlig utgivelse av minst én moderne innføring i katolsk troselære, spesielt beregnet på ungdommen.
7. Forbundet bør aktivt engasjere seg i arbeidet med å få henlagt den avsluttende del av konfirmantundervisningen til påsketreff, evt. på Mariaholm eller Sletun, for å sikre at denne vesentlige sektor blir tilfredsstillende dekket av teologisk kompetente og pedagogisk skolerte fagfolk på en rasjonell måte. Man bør undersøke om det ikke vil være riktig å arbeide for å heve den normale konfirmasjonsalder til 16—17 år.
8. Forbundet bør arbeide med å finne retningslinjer for skandinavisk og internasjonalt samarbeid særlig når det gjelder ledertrening og kurs/leirvirksomhet for å lede den enorme utvikling på dette plan inn i et positivt spor.
9. Forbundet bør intensivere sin tilstedeværelse både i det alminnelige u-arbeid på det nasjonale plan og i katolsk u-arbeid på internasjonalt basis. Spesielle an-

UTÅLMODIG SOM ANDRE REVOLUSJONÆRE»

PLAN PÅ SEMINARET

MED TORFINN JUELL

strengelser bør gjøres for å følge opp Kirkens økumeniske arbeid på ungdomsplan.

10. Forbundet bør arbeide for å øke katolsk ungdoms forståelse av deres spesielle ansvar i samfunnet og arbeide for en øket sosial og politisk bevisstgjørelse blant medlemmene.
11. Forbundet bør intensivere sitt arbeid overfor foreldrene, menighetsrådene og geistligheten for å fremme forståelsen av ungdommens problematikk og behov, bl.a. for å sikre at nødvendige lederkrefter og midler blir stilt til rådighet for den videre utvikling av arbeidet.

Dette er som sagt noen av de viktigste spørsmål som forbundsformannen Lorentz Klüver, Torfinn Juell, u-assistenten og representanter for de forskjellige grupper samt ungdomsprester skal debattere. Selve seminaret holdes på Mariaholm, generalforsamlingen i Oslo. På programmet for seminaret og den brede teoretiske debatt står bl. a. et foredrag av pater Rieber Mohn: Har Kirken et alternativ for vår tids ungdom? — samtale om sentrale ungdomsproblemer i Danmark, Sverige og Tyskland og innled-

ninger om sentrale katolske ungdomsproblemer som ungdomsopprøret og den katolske ungdom, en ny spiritualitet — en ny liturgi og økumenikk i praksis.

På generalforsamlingen mandag den 26. mai er det behandling av nye lover for UNKF, behandling av forslag, valg av formann og styre osv. — den direkte, praktiske del.

Det er sendt innbydelser til representanter for ungdomsarbeidet i Norden, til spesielle tyske kontakter og til Legmannsrådet. Man har også invitert et par ikke-katolikker til å delta i seminaret.

Kan De si noe om punkt 11 i arbeidsprogrammet, Juell, altså kontakten med foreldre, menighetsråd og geistlighet?

— Vi har hatt et stort problem: kontakten med det vi kan kalle den voksne opinion. Man sender unge til våre arrangementer i det håp å bevare en sosial livsform som foreldrene kanskje har opplevd i sin ungdomstid i Kirken. Hvis det ikke er vanlig ro og orden på leirene, kommer kritikk mot ungdomsledelsen. Men vi må nå frem til foreldrene med vår tanke om at vi må leve og arbeide med ungdommen som den er — og akseptere den

som den er. Av og til har man inntrykk av at foreldrene av nød aksepterer de unges nye former, lange hår og spesielle klesdrakt i hjemmet, men at man vil at de dog skal være mer «katolske» når de er ute på våre sammenkomster.

Og Juell fortsetter:

— Noen eldre sier at de «blir kvalme» av dagens unge, og som u-ledere hender det vi møter denne innstillingen. Men ungdomsopprøret er et uttrykk for et eksistensielt behov, og det er spørsmål om hvilke alternativer vi kan by dem. Vi må bygge bro mellom Kirken som organisasjon og de unge. Før eller senere bør for eksempel de unge komme med i menighetsrådene, og et av våre forslag i pinsen vil gå ut på at to unge blir med som fullverdige medlemmer av Skoleledelsen. Vi må skape et fellesskap som er meningsfylt, og vi må konkretisere oppgavene.

— Et spørsmål til, hva er Deres syn på kravet om fastlønnede ungdomssekretærer?

— Det hele er delvis misforstått. Vi har behov for et sekretariat som kan ta seg av alt skrivearbeide, kontaktene osv. — det har vokset til et voldsomt arbeide etter hvert. Og her kreves en lønnet sekretær. Men jeg stiller meg mer skeptisk til tanker om lønnede ungdomsledere, dette arbeidet må fortsatt drives av mennesker som vil arbeide for Kirken. Jeg tror vi trenger et praktisk sekretariat pluss ungdomsassistent-institusjonen. Det lønnede er en teknisk detalj.

ERKEBISKOP HEIM TIL EGYPT

Den pavelige delegat i de nordiske land, erkebiskop Bruno Heim er, efter det St. Olav erfarer, utnevnt til Nuntius i Egypt.

*

Den nye apostoliske delegat i Norden blir dr. Joseph Zakbar, østerriker. Han er født i 1914 og har tidligere bl.a. tjenestegjort ved UNESCO og i Kongo.

Kritisk ungdom ved et europeisk universitet — «vår ungdom er like utålmodig . . .»

SØLIBAT OG ORDENSLIV

All diskusjon om sekularprestenes sølibat innebærer en appell til fornyet besinnelse på den mening det har å være ugift «for himmelrikets skyld». Det er et spørsmål som angår ordensfolk på en spesiell måte.

De øverste foresatte i de ordener og kongregasjoner som tilsammen danner sammenslutningen av presteviede ordensfolk i Holland ønsker å gi en erklæring om dette spørsmål. Ikke som «dem der har autoritet», men snarere ut fra en følelse av ansvar både overfor medbrødrene og de av de troende som har gitt uttrykk for ønsket om et slikt vidnesbyrd.

Det kan gis flere grunner til at man velger å være ugift. Man kan gjøre det fordi man mener at man på den måten mer uhindret kan stille seg i andres tjeneste eller fordi man ønsker å være fri til å gå der hvor mennesker kaller på en. I slike tilfeller kan man tale om å være ugift for Gudsrikets skyld. Likevel har man med dette ikke rørt ved det evangeliske sølibats kjerne.

Denne kjerne, den dypeste motivering finnes i en bestemt Gudserfaring. Man kan bare være ugift og forbli ugift hvis man på en eller annen måte tror og har erfart at Gud til de grader har trengt seg inn på en at det er umaken verd. For å tale med Skriften: Guds godhet har gått forbi ens ansikt og selv om en så bare har sett Ham bakfra, så har det etterlatt varige spor.

Det er kanskje så sin sak å tale om Gud idag på denne måten. Likevel mener vi at det evangeliske sølibat i sin kjerne blir bestemt av vår tro på Guds egen verden. Ikke så å forstå at denne verden bare er noe som kommer etter vår verden, heller ikke slik at Gud er et annet sted. Men den levende Gud, Vår Herre Jesu Kristi Far som kommer oss i møte i dette liv og i denne vår verden kan kreve oss helt for seg selv. Han kan til de grader legge beslag på et menneske at vedkommende gir avkall på de dypt menneskelige verdier som man kan oppleve i ekteskapet.

Ut fra denne troskjernen, kan måten hvorpå sølibatet oppleves være forskjellig fra person til person. For den ene vil dette innebære bevegelsesfrihet, han er istand til uhindret å gå dit hvor det er nød. For en annen vil

det ha noe å gjøre med fattigdom, det å ville være «berøvet» noe for «de kommende goders» skyld. For andre igjen er det mer definitivt en innvielse til verdier av en annen orden, en opplevelse av det jordiskes relativitet, en protest mot hva en kaller «establishment».

Denne erklæringen av hollandske ordensledere er gjengitt fra Internationale Katholieke Informatie av pater D. J. Boers.

Det er likevel ikke ut fra alt dette at det evangeliske sølibat utleder sin dypeste og siste grunn. Dets siste grunn er: Gud. Samtidig som det viser til Ham. Det uvanlige i det evangeliske sølibat viser de troende, også de gifte, til Guds mysterium. Han som er den dypeste mening i alle våre liv.

Vi mener det er riktig å være oppmerksom på denne siste grunn for vårt valg av det evangeliske sølibat. Dette fremgår klart av det faktum at enhver annen motivering for sølibatet i vår tid har vært angrepet og kan angripes. Er det kanskje så at all usikkerhet hos mange om sølibatet er en følge av det faktum at nettopp denne siste grunn ikke har spilt noen rolle i deres opprinnelige valg av sølibatet? Eller har den gått tapt i løpet av deres liv?

Men også han som har motivert sitt valg dypere vet seg selv anfektet. Det er fordi vår tro, langt mer enn i andre tider, er en anfektet tro. Det er derfor ikke forunderlig at den nåværende trossituasjon nesten samtidig gjør synlig en bønnens krise og en sølibatets krise. Bønn og avholdenhet har med hverandre å gjøre: i begge dreier det seg om en spesiell holdning overfor Ham som har åpenbart seg i denne verden og i våre liv. Derfor vil det religiøse sølibat ikke holde stand uten bønn.

Det er klart at de som velger det evangeliske sølibat av den grunn ikke er mere kristne eller evangeliske enn de som vil tjene Gud i og ved sitt ekte-

skap. Det er ikke et spørsmål om et mer eller mindre, men om å være anderledes. Det religiøse sølibat er derfor ingen forpliktelse, det er et privilegium. Om et sådant liv kaller til kirkelig engasjement, til sosial innsats, til protest mot urett? Vi håper det. Han som sier at han har sett Herren, kan ikke la urett være rett. Hans kirkelige og sosiale engasjement er gjerne prøvestenen på hans valgs oppriktighet og dybde.

Det er på grunn av dette engasjement at ordensfolk i en bestemt periode av historien kan føle trang til å ivre for en separasjon mellom det sekulære presteskap og det forpliktende sølibat, dette både for sekularprestenes skyld og for det evangeliske sølibats skyld som bare lar seg forstå i frihet og frivillighet. Men ordensfolk kan ikke tilpasse denne separasjon til sitt eget liv som nettopp er kjennetegnet av en fri og betingelsesløs overgivelse til «Ham som har åpenbaret seg».

Vi har allerede sagt at det å velge å være ugift for Gudsrikets skyld ikke må betraktes som identisk med et radikalt evangelisk liv. Både de som er gift og de som er ugift kan på en radikal måte gi uttrykk for Evangeliet. Det er mulig at vår tid, som det også har vært tilfellet i fortiden, krever visse former hvori gifte og ugifte sammen orienterer seg mot et evangelisk ideal. Det forekommer oss at det ingen mening har å bringe sammen innen ett livsfellesskap to slike forskjellige levemåter på en måte som ikke tilfredsstiller noen.

Dette gjelder desto mer for slike som, etter å ha tilhørt en religiøs gruppe, beslutter seg til å gifte seg. Vi mener at de for en betraktelig tid burde få sitt tidligere fellesskap på avstand for å søke etter kjernen i sin nye eksistens. Ut fra dette må de stille ektheten av et eventuelt valg av et radikalt evangelisk liv på en alvorlig prøve.

Kanskje vil man bebreide oss at vårt vidnesbyrd om vårt religiøse sølibats dypere grunn holder lite regning med dagens situasjon. Men er dette så? Vårt vidnesbyrd er et trosvidnesbyrd. Og troen bærer alltid dette i seg: å tale om usynlige ting som allikevel har vært sett, om fremtidige ting som allerede har begynt.

Til
Forstanderinnene ved
våre katolske institusjoner.

Søsterrådet har i et skriv til den Norske Bispekonferanse bl. a. uttrykt ønske om at det måtte bli tillatt for en søster å utdele den Hl. Kommunion til sine medsøstre når presten på stedet er fraværende for et lengre tidsrom og andre prester ikke er for hånden. Denne tillatelse kan den enkelte biskop gi for sitt distrikt, og den gis herved for Syd- og Mellom-Norges vedkommende; i Nord-Norge er den gitt tidligere. Med et «lengre tidsrom» forstår vi *mer enn tre dager*. Kommuniionsutdelingen foregår ved forstanderinnen, viseforstanderinnen eller den hun delegerer.

Utdelingen bør foretas når kommuniteten er samlet til tidebønn og ikke spres tilfeldig utover dagen til enkeltpersoner. Heller ikke tillates det at en søster går til kapellet og gir seg selv den Hl. Kommunion individuelt. Utdelingen må, med andre ord, alltid foretas som en komunitetshandling. Dersom noen katolske legfolk skulle være tilstede, kan disse også motta kommunionen på samme måte som søstrene.

Oslo — Trondheim, april 1969.

† John W. Gran. † Johannes Rütth.

juniorleir

25. juni—5. juli
UNGDOM 13—16 år

Friluftsliv, diskusjon, sport, film, leirbål — i katolsk miljø.

Ledere: Amund og Inger Johanne Fossum.

Leirprest: Pater Ronald Hølscher OFM.

Leirkontingent: kr. 170,—.

nordisk ungdomssamling

6.—12. juli.

UNGDOM fra 17 år og oppover.

Tema: «UNGDOMMEN OG EN KIRKE I OPPBRUDD»

Leder: Ole Borg fra Danmark.

Leirprest: Pater Arno Gerritsma OFM.

Leirkontingent: kr.150,—.

Påmeldingsfrist 1. juni — til Unge Norske Katolikkers Forbund,
Skoleledelsen — Akersvn. 5 — Oslo 1.

Katolskledede reiser 1969

Sct. Annæ Rejser:

Det hellige Land: 3/7—17/7 — 15 dages flyreise — Jerusalem—Galilæa — fuld pension — udflygter incl. Pris: kr. 2250,—.

Rejseleder: pater Tage Langsted, København.

Kulturperler: 4/10—18/10 — Firenze—Assisi—Rom — 15 dages flyreise — fuld pension Firenze og Assisi — ½ pension i Rom — 2 busrundture. Pris: kr. 1195,—.

Rejseleder: pater Laurits Brunicardi, Næstved.

Program og nærmere oplysninger fås hos: lærerinde Annie Rastrup, Amagerbrogade 45. 2300 København S. Tlf. SU 86.

Pastor d'Auchamps Romrejser:

27/6—17/7 — Ravenna—Rom—Assisi — 21 dages togrejse — ½ pension i Rom — fuld pension i Ravenna og Assisi. Pris: kr. 1300,—.

Rejseledere: Fru Elise Schwartz med assistance af en præst.

13/9—28/9 — Rom—Assisi — 15 dages flyreise — fuld pension. Pris: kr. 1275,—.

Rejseledere: Fru Elise Schwartz med assistance af en præst.

Program og nærmere oplysninger fås hos: Pastor Paul d'Auchamp, Vandtårnsvej 11, 2860 Søborg. Tlf. 690 301.

Den nordiske Valfart med fly til Lourdes:

6/9—12/9 — 7 dages flyreise. Pris: kr. 920,—. Særpris for syge: Asile Notre Dame. Pris: kr. 730,—.

Geistlig leder: Msgr. Knud Ballin. Læge og sygeplejersker følger de syge.

Program og alle oplysninger: Fru L. Samson, Barsehøj 25, 2900 Hellerup. Tlf. Ge 6341.

eller: Translatør, C. Lerche Nielsen, Bredgade 69, 1260 København K. Tlf. PA 2539.

«Bær hverandres byrder», Gal. 6, 2.

CARITAS

Oslo bispedømmes sosialarbeide.

Send din gave til:

CARITAS, Fagerborggt. 17, Oslo 3.

Telefon 69 30 15

Postgiro 202 088 - Bankgiro 40/42.696

Kontaktklubben for eldre og enslige

åpent hus hver onsdag kl. 11—15,
i Europahjemmet, Fagerborggt. 17 II,
Oslo 3.

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke	} Oslo
Bispegården	
St. Joseph's Institutt	
Vor Frue Hosp. Nerveavd.	
St. Dominikus kirke	
Lunden Kloster	} Arendal
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem	
Sta. Katarinahjemmet	
St. Franciskus Kirke	} Bergen
St. Franciskus Hosp.	
St. Pauls Kirke	
Vår Frue Kirke	
Marias Minde	} Tromsø
St. Franciskusøstre- nes Moderhus	
Øyenklinikken	} Trondheim
St. Josephs Hosp., Drammen	
St. Torfinns Klinik, Hamar	} Tønsberg
St. Elisabeth Inst.	
St. Mikals Kirke	} Lillestrøm
St. Mikals Prestegård	
St. Theresia Hosp.	} Hønefoss
St. Franciskus Hosp.	
St. Magnus Kirke	} Tromsø
St. Magnus prestg.	
St. Elisabeths Hosp.	} Trondheim
Vår Frue Kirke	
Bispegården	} Tønsberg
St. Olavs Kirke, Bispegården	
St. Olavs kirke	} Tønsberg
St. Olavs Prestegård	
St. Olavs Klinik	

Ved bestilling av olje:

Oslo 68 34 60 - Service 68 34 69

NYE BØKER:

NORSK SKULPTUR

Øistein Parmanns bok: «Norsk skulptur i femti år», som Dreyer nettopp har utsendt, er litt av en begivenhet innen norsk kunsthistorie. Den er blitt til på oppdrag av Norsk Billedhuggerforening, og den gir en bred oversikt over det beste som er skapt her hjemme på skulpturens

område, fra første verdenskrig og inntil idag. Det har vært en rik tid i norsk kunsthistorie og denne rikdom gjenspeiles i Øistein Parmanns bok. Denne er formet som en antologi over norske billedhuggere, og mer enn et hundre navn figurerer der.

Det betyr naturligvis ikke at alt som omtales eier samme kvalitet. Som Parmann selv sier: «Et landskap består ikke bare av topper.» Ja, skal en være streng, kan en fristes til å si at foruten Vigeland, — og hans tidligere skulptur faller egentlig utenfor bokens ramme, — har vi ingen «topper» i europeisk målestokk. Vi savner de store nyskaperne, som en Zadkine, en Moore, en Giacometti. Men til gjengjeld, innenfor den figurative tradisjon, har vi frembragt en rekke gode skulptører, og det er disse som gir bredde og kvalitet til helhetsbildet. Mange av dem har aldri fått noen egen omtale i bokform, og det er derfor meget velkomment at vi gjennom dette verket, får bøtet en del på savnet.

Øistein Parmanns oppgave har vært alt annet enn lett. Det skal adskillig kunnskap og karakteriseringssevne til for å meisle frem trekkene til hundre forskjellige kunstnere innenfor rammen på et eneste bind. Altfor lett kunne dette være blitt opplegget til et slags «anegalleri», eller en utvidet katalogbeskrivelse. Men Parmann skriver både kyndig og fyndig, og han har evnet, med få ord, å mane frem hver enkelts særpreg. For visse mindre kjente billedhuggeres vedkommende, begrenser hans omtale seg vesentlig til et biografisk portrett. Når det gjelder de store navn, er behandlingen tilsvarende mer utførlig, og vi får, i mange tilfelle, en kort karakteristikk av kunstnerens hovedverker. — Her er forfatteren naturligvis godt hjulpet av det rike billedmateriale. Fotografiene er gjennomgående utmerkede. De har «luft» og volum over seg og er valgt med tanke på den enkelte skulpturs dynamikk. Noen verker tar seg tilmed bedre ut på bilde enn i virkeligheten. Det gjelder enkelte av Rådhusfigurene, som vinner på å bli sett alene, befridd fra de andre skulpturers overveldende selskap.

Det er et kvalitetsfullt bilde av norsk skulptur som stiger frem av denne bokens sider, og en blir slått av hvor enhetlig, tross alt, vår billedhuggertradisjon er, og hvor rotfestet i hjemlig kultur. I enkelte verker er det kanskje ennå litt vel meget av det norske grunnfjell uforløst igjen, men hovedinntrykket er positivt.

E. D.

FRANCISKUSHJELPEN, OSLO

Enerhauggt. 4 - Tlf. 67 23 83

Kontortid 11—13

Alle dager unntatt lørdag

LEGMANNSRÅDET

OSLO KATOLSK BISPEDØMME

Kontortid hver onsdag kl. 18—20 i

Akersvn. 5, 1. etg. Tlf. 20 72 26

Menighetspleien

har midlertidig sitt kontor på St. Josephs
Institutt hver onsdag fra kl. 11—12.

KATOLSK INFORMASJON

P.boks 3664 gl.b. Oslo 1.

PAVEN OM MASSEMEDIA

(Forts. fra s. 155.)

kan krenke familien i dens beståen og stabilitet, i dens harmoni og lykke. For ethvert angrep på de virkelig bærende familieverdier — det være seg i form av sanselighet eller vold, i form av skilsmisseforsvar eller ungdommelige anti-sosiale holdninger eller utslag — er angrep på den sanne velferd og på samfunnet. Formidlerne har på den annen side den vanskelige oppgave å skulle oppdra publikum til å forstå, verdsette og glede seg over verdier som de ofte står fremmed overfor, ja, vender ryggen, enda det kanskje gjelder verdier som står for et folks styrke eller heder, som f. eks. å kunne vie seg for en stor idé, vise offersinn og et stille heltemot i hverdagens krav.

Vi innbyr alle familier til å samarbeide med de grupper som gjennom kontinuerlig kontakt legger frem sine

ønskemål og rettmessige krav for de ansvarlige i formidlingstjenesten. Måtte denne Massemedia-dag bli innledningen til en virkelig fruktbar og byggende dialog og innvarsle en rolligere æra innen denne sektor av moderne samfunnsliv.

Spørsmålet om de kristnes plass i masseformidlingens egne rekker kaller nå på nærmere ettertanke. Hvis det er en sektor i dagens verden hvor et slikt nærvær er nødvendig, så er det i høyeste grad den som stiller med massemediene. Ingen familie skulle derfor avskrekkes av eventuelle bekymringer om et av dets medlemmer skulle ønske å slå inn på denne vei. Det onde, som alltid får mer publisitet enn det gode, er ikke mer knyttet til ett yrke enn til et annet. Og gudskjelov gis det ikke ferre lysende eksempler på moralsk standard innen

formidlingstjenestens rekker enn i noen annen yrkesgruppe, både yrkesmessig og familiemessig sett. Det gis journalister, teater- og filmskuespillere som lever sin kristentro helt ut og rolig og samvittighetsfullt skjøtter sin gjerning. Selve kristendommens historie lærer oss at Evangeliets surdeig snarere vokser enn krymper i forhold til de vansker ens omgivelser kan skape. Den evangeliske surdeig øker i styrke nettopp som den levende-gjør og forvandler et miljø. Således må også unge mennesker med en grunnfestet moralsk og religiøs oppdragelse og som er båret av et rent ideal, oppfordres til å engasjere seg i de forskjellige grener av sosial formidlingstjeneste.»

(Pave Paul VI's budskap på massemedia-dagen 18. april.)

TROEN I PRAKSIS

(Forts. fra s. 153.)

be, lærte Han dem å be «Fader Vår». Som vesentlig er en muntlig bønn. Heller ikke har Herren fordømt det å gjenta mange ganger de samme ord i bønner. Tvert om, Han lærte oss å være pågående i bønner som den mann som på svarte natten banket på hos sin nabo

FLY

SAS

ST. GUDMUNDS LEGAT

An søkning om å komme i betraktning ved utdelingen av St. Gudmunds legat til fordel for katolske barn i katolske skoler, besendt innen 20. juni d.å. til

Prioren for Dominikanerne,
Neuberggaten 15, Oslo 3.

UTSALG!

Noen sterkt nedsatte bøker og grammofonplater legges frem til salg fra 27. mai.

Kom innom og gjør et kjøp!

ST. OLAV BOKHANDEL, Akersv. 5, Oslo 1

Åpent 9—16, lørdager 9—14

OSLO

Blyvinduer
Glassmalerier
til kirker og kapeller

~~~~~

G. A. LARSEN

ETABL. 1885

kunst- og bygningsglassmester
Speilfabrikk

NORDAL BRUNS GATE 7, OSLO

(Forts. fra forrige side)

og ikke ga seg før han fikk låne noen brød til en venn som uventet hadde kommet langveis fra.

Det Kristus betoner er imidlertid at man ikke må være tilfreds med bare å fremsi fromme ord og formler og tro at man ber fordi man uttaler hellige ord. Det som gjelder i den muntlige bønn er det samme som i all annen bønn: å akseptere Faderens vilje og gjøre det trofast og av et godt hjerte. Det er nettopp her at den muntlige bønn kan være til stor hjelp. Det er jo med vår vilje at vi aksepterer og gjør Guds vilje. Men vår vilje er en blind evne som må ledes av vår forstands innsikt og overbevisning. Våre lepper uttaler disse ord og formler, vår forstand fatter deres mening, men det er vår vilje som må gjøre dem til vår egen åndelige eiendom ved det at vi med hele vår person samtykker i hva de utsier og betyr. Det er derfor nødvendig for den muntlige bønn at vi fatter hva vi sier, ihvert fall helt generelt. Vår forståelse av bønnens ord behøver slett ikke gjelde hvert enkelt ord og hver stavelse. Den muntlige bønn er ikke noen øvelse i lingvistisk analyse. Den som ber søker Gud og ønsker å være forenet med Ham. For dette er en generell forståelse av bønnens ord og formler tilstrekkelig.

Det må likevel betones at jo mer den muntlige forms ord og formler blir ens personlige åndelige eie, dess mer fullkommen vil den være. I valget av den

muntlige bønn bør, ihvert fall utenom liturgien hvor den muntlige bønn er et felles, kollektivt anliggende, et hvert menneskes frihet respekteres under nådens og den individuelle erfarings ledelse.

De fleste av oss har imidlertid på langt nær originale nok tanker til selv å kunne forme våre muntlige bønner. For langt de fleste vil det være tilrådelig i valget av muntlige bønner å la seg inspirere av de liturgiske bønner eller av Den hellige skrift, især av Salmenes bok.

Fordi ens personlige frihet absolutt må respekteres på dette område, bør man være forsiktig med å anbefale, ennsi pådytte andre bønner fordi de er *moderne*, eller fordømme en bønn fordi om en personlig synes at den er antikvert. Det som er god føde for en selv, kan være rene giften for andre og vice versa. Man skal be som man kan, og ikke som man ikke kan. Om Michel Quoists bønneformler passer en, da bruk dem. Om det er rosenkransbønnen som passer en, så be rosenkransen. Og den som ber den må ikke bli latterliggjort fordi han eller hun bruker denne spesielle form for muntlig bønn. I den forbindelse kan det være godt å lese hva den nye hollandske katekismen har å si om rosenkransbønnen, en bok som altså ikke er kjent for å være over-konservativ: «Dens ord er så vakre og ensformige at de gir oss et kvarters tid hvor vi kan være stille for Gud. Meningen med den har selvfølgelig aldri vært at vi skulle tenke på alle dens ord enkeltvis. Vi kan tenke på dens mysterier — eller på et vanskelig barn, en dø-

SLUTTRESULTAT-

(Forts. fra s. 150.)

fremheves særlig i de to første uker av advent. Juletiden slutter med søndag etter Herrens åpenbaringsfest. Jesu Navn fest faller bort. Den hellige familjes fest legges til søndag i juleoktaven, Jesu dåp feires søndag etter helligtrekonger. Videre faller septuagesimatiden bort, og betegnelsen pasjonstid brukes ikke mer. Påsketiden strekker seg over de 50 dager som slutter og når deres høydepunkt med pinsen. Kristi Kongefest flyttes til siste søndag i kirkeåret.

- Den nye liturgiske kalender er utformet etter følgende prinsipper:
  - a) helgenene vil i fremtiden

ende nabo, et nylig gift ektepar som vi ønsker å be for.» Det er mange veier som fører til Rom, om ikke akkurat alle. Ihvert fall gis det mange rom i Faderens hus. Hvem av oss tør vel formaste seg til å gjøre (eller snakke) som om det rom vi har valgt er det eneste som virkelig er Faderens bolig?

BERGEN		
Gode Bergens-firmaer	Johan M. BENZON AS En gros - Telefon 10 106	$\frac{1}{3}$ Kr. Madsens Bok- og Papirhandel Bryggen 5 - Loppen - Telefon 11 482 BERGEN
 Eches Fatsvarehandel NYGÅRDSGT. 19	HOPSDAL & DAHL A/S Aut. Installatør, Radio- og Utstyrsforretning TORNØEGÅRDEN - BERGEN	K. & J. SOLHEIM Kjøtt - Pålegg - Delikatesser Egen Pølsefabrikk Solheimgt. 25 Tlf. 99 016 Bergen
ERLING KRAGE A/S PRYD- OG BRUKSKUNST Bergen Telefon central 14 110 Telegramadresse: «Kjell»		
 VESTA · HYGEA MED TANKE PÅ FREMTIDEN	 Peter M. KOLDERUP Strandgaten 60 Glass - Porselen - Stentøy	OMEGA URMAKER FINCKELSEN I Nygårdsgaten v/Eldorado og i Sletten Shopping Senter

igjen bli feiret på deres dies natalis (dødsdag).

b) Bare de viktigste helgenfester blir gjort gjeldende for hele Kirken.

c) Hellighetens universelle karakter i tid og rum bringes til uttrykk. Til de mange helgener fra tidligere tider i kirkehistorien og fra Middelhavsområdet vil det nå bli føyet et stort antall helgener fra nyere tid samt helgener fra andre deler av verden (for eks. martyrene fra Nagasaki, martyrene fra Uganda, de kanadiske martyrer, Ansgar i Nord-Europa osv.).

d) En nøye etterprøving av det historiske grunnlag for de enkelte helgenfester og de overleverte beretninger om helgenenes liv.

e) Et helt nytt prinsipp er at det blir frivillig om man vil feire en hel del av de helgenfester som finnes i den liturgiske kalender. Atskillige helgener er mange steder gjenstand for en tradisjonsrik

og meget levende dyrkelse, men derfor pålegges det likevel ikke hele Kirken å feire deres fester. Dette gjelder for eks. den hellige Georg, Ludvig den hellige av Frankrike, Elisabeth av Portugal, Januarius, Nikolaus osv.

● Det hele kan resymeres slik:

Antallet av helgener i den liturgiske kalender er begrenset i forhold til tidligere, dels ved at man av historiske eller geografiske grunner har avskaffet visse helgenfester, dels ved at man har gjort dem valgfrie. Samtidig er helgenene blitt mer universelt representert, det svarer bedre til Kirkens utbredelse idag.

MARIAKONGREGASJONEN, OSLO

Onsdag 4. juni: Messe i Krist Konges Kapell, Glads vei 23, Grefsen, Kjelsås kl. 19.
Deretter selskapielig samvær i foreningslokelet samme sted.
Alle interesserte damer er velkomne.

OSLO

Johan Olsen & Sønner

Entreprenørforretning

Etabl. 1896

KONGENSGT. 17 VII - SENTRALBORD 42 99 90

Spesialforretning i
RUSTFRITT STÅL
for sykehusene

KNUT JUUL CHRISTIANSEN

Stortingsplass 7 II

Tlf. 33 36 24 - Oslo

Tlfgr.adr.: RUSTPRIKNUT

TÅSEN BOK- OG PAPIR A/S
ERLING THORNE

Kaj Munks vei 41, Oslo 8
Tlf. 23 02 40

Allslags snekkerarbeid utføres

REIDAR MYRVOLD & SØNN

Gladsvai 23, Grefsen
Tlf. 21 18 32

THRONSEN & CO.
BOKTRYKKERI

Bernb. Getzgt. 3 b, Oslo
Telefon 20 40 02 - 20 70 02

**KVALITET I
KJØTT, FLESK OG
PØLSEVARER**

Jens J. Andersen
TOYENGT. 2. Oslo

C. Tennant Sons & Co. A.s

Tøllbodgaten 27 - Oslo - Telefon 42 18 94

Byggevarer - Beslag - Ovner
Verktøy - Fliser - Linoleum
Tapeter - Farvehandlvarer
Kjøkkenutstyr

THIIS & CO. A S

Haakon VII's gt. 1, Oslo
Sentralbord 41 77 30

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsvn. 1 - Oslo

Tlf. 20 79 06 - 20 79 05

Privat 55 77 87 - 69 43 72

OBS: Bestilling på abonnement, annonser, og henvendelser vedrørende adresseforandring, kontigent o.l. bes vennligst rettet til bladets ekspedisjon: St. Olav Bokhandel, Akersveien 5, Oslo 1. Tlf. 20 72 48.

SVARTEKUNST

Midt blant Manhattans tårnende skyskraperer ligger et lite rart, gammelt, gjenglemte hus. Det synes å gjemme på hemmeligheter som ikke ville trives i betongblokkenes saklige boliggrammer i glass og rustfritt stål. Og det er nettopp hva det gjør. Inn i huset flytter et nygift, forelsket par, Guy og Rosemary Woodhouse (*John Cassavetes* og *Mia Farrow*). Han er skuespiller, hun «hjemmegående» — lykkelig opptatt av å nyinnrede den artige gamle leiligheten og vente på deres første barn. Ung, idyllisk lykke? Ikke helt. Der var den uhyggelige opplevelsen at en ung pike kastet seg ut fra en av etasjene og ble drept mot brolegningen — hvorfor? Der er de to gamle, litt påtregende gjenboene i leiligheten like over gangen, sjarmerende og fargerike bohemer, «spennende» mennesker. Litt for spennende, viser det seg. Mr. og Mrs. Castevet (*Sidney Blackmer* og *Ruth Gordon* — begge fremragende) formelig adopterer den unge, svangre fruen: «Drikk dette, Rosemary, det er godt for din tilstand! Du har vel tatt de styrkende pillene jeg skaffet deg? Vi vet om en lege som er akkurat hva du trenger!» Etterhvert ynker en seg i kinostolen. For filmens skaper, polakken *Roman Polanski*, er en gysersens grusomme mester, som kan konkurrere med selveste Hitchcock i skrekk-effekter: Kontrasten mellom Mia Farrow's skjære og vergeløse ungdom og det onde spill som de to «vennlige» gjenboene bedriver omkring henne og hennes ufødte barn, er sjokkerende dyktig i sin ubarmhjertighet.

Hva er de to ute efter? Ja, her må en altså tro på god gammeldags svartekunst, og skal først hekseri sannsynliggjøres midt i det 20. århundres Manhattan, kan det ikke gjøres mer utstudert skremmende. For dette er bevisst og planlagt demoni. Folk som tror at ondskaper lar seg redusere til Fanden i nøtten får her tenke om igjen — her er det logikk og konsekvens i djevlskapen. Etterhvert fatter jo den unge fruen mistanke: Tråd etter tråd blir synlig i edderkopspinnnet rundt henne og det barnet hun bærer. Tilslutt kan hun

Regissøren Roman Polanski har selv gjort manuskriptet til sin mildest talt uortodokse gyser «Rosemarys baby», filmet i farver etter Ira Levins roman. MIA FARROW spiller Rosemary og JOHN CASSAVETES hennes skuespiller-ektemann, - her sammen med SIDNEY BLACKMER i rollen som den eldre og vennlige nabo.

ikke engang stole på sin egen mann. Den fryktelige slutten skal ikke røbes, noen «oppklaring» for de skeptiske rommer den i hvert fall ikke. Polanski blunker ikke engang med øynene, men stiller oss overfor en konklusjon uten håp eller nåde. Da er en så visuelt og følelsesmessig rundjult av dyktig beregnede effekter at en knapt vet ut eller inn. Huff og atter huff!

I USA har noen behjertede mennesker protestert mot filmens «blasfemi». Det er nokså misforstått. Både *Ira Levin* (som har laget romanen bak «Rosemarys baby») og *Roman Polanski* vet mer om demoni enn de forargede protestanter — at Satan er «Guds ape» og vender det gode, ja det hellige, om til sin eksakte karikatur: Det omvendte kors, det profanerte sakramen-

te, den mørke Madonna. «Rosemarys baby» er snarere et negativt bevis på den menneskelige godhets nødvendighet, en hyldelse til den Gud-skapte menneskelighet gjennom en pinlig nøyaktig påvisning av det som er umenneskelig. Så negative bevis krever gode nerver, ikke alle som har klatret høyt opp bryr seg om å se ned i avgrunnen. Da blir en gjerne svimmel, særlig hvis en er blitt oppdratt i den illusjon at avgrunnene simpelthen er oppdiktet.

Altfor dypsindig og filosofisk skal en nå ellers ikke gjøre Polanski. Han er bare en fremragende filmskaper hvis spesialer er skrekk pr. bilder — han liker å si «bøh!» så det riktig jibber i oss. Og det gjør det!

brm.

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Ansvarshavende redaktør: Åge Rønning.

Faste medarbeidere: Hallvard Rieber-Mohn O.P., D. J. Boers O.F.M.,
Bitten Sand og Jan Cato Mollestad.

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 20 72 26.

Redaktøren privat 28 01 04.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1.

Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 20 72 48.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene. Kr. 25 pr. år, kr. 12,50 pr. ½ år. Utlandet kr. 30.

Annonsér: 10 dager før utg.dagen. 24 nr. årlig. - Postgiro 204 648.